

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No6(3)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 484 sahifa,
9-iyun, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

O'zbek bolalar folklorining etnopsixologik jihatlarini o'rganishning ahamiyati.....	10
<i>Alimbayeva Shaxlo Tursunovna</i>	
The Convergence of Educational Paradigms: Policy Borrowing, Adaptability, and Institutional Reform in Uzbekistan's Modern School System	15
<i>Lola Rakhmonovna Djurakulova, Karina Eduardovna Bushevskaya</i>	
Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarida valeologik kompetensiyalarni rivojlantirish	21
<i>Xudoyberdiyev G'iyosiddin Baxtiyor o'g'li, Mamatqulov Davronbek Abdig'apparovich</i>	
Autizm spektridagi buzilishlarga ega bolalar rivojlanishida STEAM ta'lim texnologiyasining pedagogik ahamiyati.....	25
<i>Ne'matova Hilola Ikrom qizi, Ahmadova Zuhra Adizovna</i>	
Ozodlikdan mahrum qilingan shaxsning jazoni ijro etish muassasasidagi moslashuvining psixologik xususiyatlari	30
<i>Saydullayeva Muxabbat Abdullayevna</i>	
Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirishning pedagogik ahamiyati.....	33
<i>Shodiyeva Gulruh Xayrullayevna, Ergasheva Farog'at</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida gamifikatsion topshiriqlar asosida divergent fikrlashni shakllantirishning didaktik mexanizmlari.....	37
<i>Jalilov Muhammadali Abdumutalibovich, Saloydiovva Sevaraxon Mahammadsharif qizi</i>	
Darsdan tashqari mashg'ulotlarda boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy faoliyat tajribasini shakllantirish	41
<i>Sayfiddinova Muxlisa Sayfiddinovna</i>	
Harbiy xizmatchilar oilalarida inqirozlarni profilaktika qilishda ijtimoiy-psixologik xizmatlarning o'rni	45
<i>Sh. S. Kurbanova</i>	
Yosh onalarning pedagogik kompetensiyalariga oid ilmiy-nazariy yondashuvlar	49
<i>Yuldasheva Zulayxo Sadullayevna</i>	
Роль нарративно-экспозиционной терапии при работе с детьми, репатрированными из ЗОН вооружённых конфликтов	53
<i>Юлдашев Санжар Рузимуродович</i>	
Boshlang'ich sinf texnologiya darslarida zamonaviy pedagogik texnologiyalar: muammo va uning yechimlari.....	57
<i>Mamatova Karomat Ilhomjonovna</i>	
Bitiruvchi sinf o'quvchilarini kasb-hunarga yo'naltirish jarayonlarida individual yondashuvning ahamiyati ...	61
<i>Asilova Sanobar Xatamboyevna</i>	
Optika bo'limini o'qitishning didaktik asoslari.....	66
<i>Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Shomurodova Maftuna Tolibjon qizi, Rayimova Muazzam Xolbobo qizi</i>	
Bo'lajak informatika o'qituvchilarida kompyuter grafikasiga oid kompetensiyalarni rivojlantirish uchun Gamified Project-Based Learning asosidagi integrativ metodika ishlab chiqish	69
<i>D. Y. Pulatova, G' R. Berdiyev</i>	
Psixologik savodxonlikning o'smirlar akademik savodxonligiga ta'siri.....	76
<i>Fayzullayev Mirzaodil Mirzamurodovich</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida fizika darslarida loyihaviy ta'limni qo'llashning pedagogik asoslari	81
<i>Ismonov Turgunpulat To'liqinovich</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning tabiatga oid kompetensiyalarini rivojlantirishda mashg'ulot, ekskursiya va sayrlardan foydalanish metodikasi.....	84
<i>Maripova N. X.</i>	
Individual yondashuvga asoslangan pedagogik mexanizmlarni amaliyotga joriy etish metodikasi	88
<i>Nurova Malika Abduzairovna</i>	

Communicative Learning as a Basis for Critical Thinking Development	92
<i>Petrosyan Nelya Valerevna, Khalilova Farangiz Khoshimovna</i>	
Nikohdan oldingi hissiy-emotsional kompetentlikni rivojlantirishning ijtimoiy-psixologik omillari	97
<i>Raximova Gulxayo Alisherovna</i>	
Talabalarda chidamkorlikni rivojlantirishning ahamiyati	100
<i>Shaalimov Muxtorsha Atxamovich</i>	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda ertaklar orqali tarbiya berish usullari	105
<i>X. Sh. Ochilova</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning ijtimoiy kompetensiyasini rivojlantirishda interfaol ta'lim texnologiyalarining samaradorligi	109
<i>Xalilova Dilnoza Furkatovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida kitobxonlik madaniyatini kreativ yondashuvlar asosida shakllantirish imkoniyatlari	112
<i>Xolyigitova Bahoroy Kimsanboyevna</i>	
Bo'lajak buxgalleriya hisobi va audit sohasidagi talabarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishning nazariy asoslari	117
<i>Arziyeva Visola Namozovna</i>	
Boshlang'ich ta'lim mazmunini tizimlashtirishning didaktik va aksiologik tamoyillari	121
<i>Shabbazova Dilfuza Ruzikulovna</i>	
Munis Xorazmiy devonining o'rganilishi va uning tarixiy-etimologik tahlili	125
<i>Sharopova Durdona Azim qizi</i>	
Raqamli texnologiyalar asosida pedagogik kompetensiyalarni takomillashtirish asoslari	129
<i>Tashmatova Gulzoda</i>	
Maktabgacha ta'limda steam yondashuvining didaktik imkoniyatlari	133
<i>To'xtaboyeva Maftunaxon G'aniyevna</i>	
Raqamli pedagogikaning zamonaviy ta'lim rivojlanishidagi o'rni	137
<i>Tojiyeva Asila Abdimannon qizi, Pardayeva Ra'no Eshboyevna</i>	
Talabalar jamoasida uchraydigan nizoli vaziyatlarning diagnostik tahlili	142
<i>Vaxobova Muxtabar Nurmuhimmat qizi</i>	
Kreativ yondashuv asosida talabalarining kasbiy sifatlarini shakllantirish	146
<i>Xolmatova Gulhayo Ulug'bekovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar tarbiyasining psixologik asoslari	151
<i>Xurvaliyeva Tarmiza Latipovna</i>	
Umumta'lim maktab direktorlarining boshqaruv samaradorligini oshirishda media va axborot savodxonligini rivojlantirish modelini takomillashtirish	156
<i>Abdulxakimova Ziyoda Latibjon qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining darsda muammoli STEAM loyihalarini yaratish ko'nikmalarini rivojlantirish	161
<i>M. S. Achilova</i>	
Optik tushunchalarni shakllantirish metodikasi	165
<i>Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Cho'liyeva Sofiya Sobirjon qizi, Shog'dorova Moxinur Bobomurot qizi</i>	
PHET simulyatsiyalari yordamida optikani o'rgatish	169
<i>Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Toshmirzayeva Buvioysha Panji qizi, Ruziyeva Jasmina Sirojiddin qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilari ijodiy fikrlashini o'ziga xos jihatlari	173
<i>Gafurova Shoxista Erali qizi</i>	
O'zbekiston hududlarida yengil atletika infratuzilmasi va sportchilar tayyorlash tizimini tashkiliy-boshqaruv asoslari	178
<i>Hakimova Mushtariybonu Hamidovna, Tursunpolatova Ziyoda Jahongir qizi</i>	
O'zbekistonda mustaqil fikrlash muammosi bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar tahlili	181
<i>Tursunova Dilbar Zafarovna</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Methodology for Developing Competencies in Primary Education and the Communicative Analysis of Oral Speech..... 184 Turumbetova Aygul Yusupbaevna	184
	Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini "Tarbiya" darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga o'rgatish metodikasi ..... 189 Ummatkulova Sayyora Shovkatovna	189
	Boshlang'ich sinflarda matematika ta'limini tashkil etish ..... 191 Saydullayeva Shabbona Ashraf qizi, Axtamqul Azamqulov, Anvar Yusupov	191
	Metakognitiv xabardorlik ko'rsatgichlarining ta'lim shakliga bog'liqligi..... 195 Ermatova Robiya Bekjonali qizi	195
	The Integration of Artificial Intelligence Technologies in Esp Instruction: Enhancing Professional Communicative Competence in Higher Education ..... 199 Ismailova Shaira Ferdausovna	199
	Intercultural Communicative Competence in English Language Teaching: Preparing Global Learners ..... 204 Maqsudova Gulnoz Olimovna	204
	Teaching Reading Through Multimodal Texts: Enhancing Comprehension and Engagement in EFL Classrooms ..... 208 Norboyeva Shahnoza Jo'rabek qizi	208
	Digital Technologies and Cognitive Competence Development in English Language Teaching ..... 212 Sharipova Muhabbat Erkinovna	212
	Raqamli ta'lim muhitida sun'iy intellektga asoslangan elektron o'quv resurslarini loyihalashning konseptual-pedagogik asoslari va didaktik muammolar tahlili..... 216 Shirinov Feruzjon Shuxratovich, Raxmonov Ziyodillo Xusanovich	216
	Boshlang'ich ta'limda timss mezonlari: kontekstli muammolarga yondashuv ..... 222 Yo'ldoshev Farhodjon Baxtiyor o'g'li	222
	O'qituvchilarning qadriyatleri va stressga barqarorlik o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikning psixologik tahlili ..... 227 Yuldashova Dilafuz Shavkatovna	227
	Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentsiyasini shakllantirish pedagogik muammo sifatida ..... 229 Safarova Madina Azamat qizi	229
	Социально-психологические особенности отношения студентов к использованию искусственного интеллекта chatgpt в образовательной деятельности..... 233 Аскарлова Гулрух Оринбасаровна	233
	Диалог культур в произведениях русскоязычных писателей Узбекистана XXI века ..... 239 Чернова Татьяна Алексеевна, Отакулов Ғолиб	239
	Русский язык как пространство межкультурной коммуникации в литературе Узбекистана ..... 242 Чернова Татьяна Алексеевна, Имамов Жавлонбек, Абдурахмонов Элбек	242
	Umumta'lim maktablarida jismoniy tarbiya va sport tadbirlarining asosiy shakllari ..... 245 Abdukarimov Nurmaxan Amirxanovich	245
	Orol bobo obrazi orqali inson va tabiat birligining talqini ..... 249 Hayotova Diyora Hamid qizi	249
	Yosh taekvondochilarda (10–12 yoshli) kuch, tezkorlik va ephillik sifatlarini takomillashtirish metodikasi .. 254 Iminova Z. B., Nazarova M. A.	254
	Oliy ta'lim muassasasi kafedra mudirlarida liderlik xususiyatini rivojlantiruvchi ijtimoiy-psixologik omillar .... 258 Mamatkulova Kimyoxon Abdujalilovna	258
	Mediafalsafaning oliy ta'lim tizimidagi didaktik imkoniyatlari va pedagogik funksiyalari ..... 265 Mirabdullayev Izzatillo Isroiljon o'g'li	265
	Maktabgacha ta'lim tashkiloti kun tartibini to'g'ri tashkil etishda tarbiyachining roli..... 271 Muminova Gulasal Baxodirovna	271
	Soft Skills yondashuvi asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida pedagogik muloqot madaniyatini shakllantirish ..... 275 Quvonova Nodirabegim Shavkat qizi	275
	Tasviriy faoliyat jarayonida eshitishda nuqsoni bo'lgan o'quvchilarning kognitiv jarayonlarini rivojlantirish .. 280 Sadirova Kamola Giyozovna	280

Inklyuziv ta'lim sharoitida maxsus pedagogik metodlar orqali o'quvchilarning ijtimoiy moslashuvini ta'minlash.....	284
<i>Suyunova Kamola Jamshed qizi, Suvonova Kamola Rayimkulovna</i>	
Web-dizayn texnologiyalari asosida bo'lajak informatika va axborot texnologiyalari o'qituvchilarining raqamli kompetentligini shakllantirish metodikasi	287
<i>Ulmasbek Abdubanapovich Yuldashev, Prof. Dr. Ayhan Istanbulu</i>	
O'smirlar axloqiy rivojlanishining psixologik determinantlari va ularni takomillashtirish mexanizmlari	293
<i>Umaraliyev Muzaffarjon Muhammadjon o'g'li</i>	
Oliy ta'limda o'zbek tili fanini o'qitish: muammo va yechimlar	297
<i>Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna</i>	
Folklor motivlarining bolalar xarakteri shakllanishidagi o'rni.....	300
<i>Safarova Nigora Oxunjonovna, Sayfilloyeva Jasmina Jahongirovna</i>	
Kreativ pedagogga qo'yiladigan talablar va uni shakllantirish bosqichlari	304
<i>Abdialimova Maxfuza Safarboy qizi</i>	
Biologiya darslarida STEM va biotexnologiya integratsiyasining nazariy poydevori	307
<i>Abdusamatov Abduqodir Norqul o'g'li</i>	
The Effectiveness of Project-Based Learning in Developing 21 st -Century Skills Among EFL Learners	314
<i>Axmatova Munisa Orif qizi</i>	
Autizm spektri buzilishi bo'lgan bolalarning o'yin faoliyati asosida ijtimoiylashuvi.....	320
<i>P. M. Pulatova, El'muradova Madina Yangiboy qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyalarini xalq og'zaki ijodi asosidagi didaktik o'yinlar orqali rivojlantirishning lingvopsixologik va tarbiyaviy mexanizmlari	326
<i>Muqimova Gullola Qobil qizi, Sultonov Humoyun Ulug'murodovich</i>	
Tillarni o'qitish jarayonini modellashtirishning metodologik asoslari	330
<i>Nurkeldi Jarasbayev</i>	
Sun'iy intellekt texnologiyalarining informatika ta'limidagi o'rni va ahamiyati	334
<i>Abdullayev Abubakir Narzullayevich, Xurozboyeva Sevinch Abror qizi</i>	
Научно-методологические основы организации психопрофилактической и психокоррекционной работы в практической психологии	337
<i>Ядгарова Озода Ибрагимовна</i>	
Raqamli ta'lim muhitida birlamchi manbalar bilan ishlashning sun'iy intellektga asoslangan pedagogik-metodik mexanizmlari	342
<i>Yursinboyev Jaxongir Mexrojiddin o'g'li</i>	
Zamonaviy biologiyada umumiy genetikaning o'rni va istiqbollari	348
<i>Ko'bayev Jurabek Eshmamatovich</i>	
Разработка системы мониторинга информационной безопасности для высших учебных заведений... ..	352
<i>Хамроев Шохбоз Султонмуродович</i>	
Klaster metodi asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida matnli masala yechish ko'nikmasini rivojlantirish ..	356
<i>Atoeva Laylo Akram qizi</i>	
Ta'lim subyekti sifatida o'qituvchi va sun'iy intellektning psixologik-pedagogik xususiyatlarini qiyosiy tahlil qilish	363
<i>Mirзахmatova Sayyora Saydaxmatovna</i>	
Research Methodologies for Examining English Texts Focused on Ecotourism Destinations	366
<i>Nurbek Yavqochev</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar aqliy rivojlanishida bolalar adabiyotining o'rni.....	369
<i>Yuldoshova Mexriniso</i>	
Integrativ yondashuvning logopedik mashg'ulotlar orqali dizartriyani korreksiyalashdagi ahamiyati	372
<i>Akramov Dostonbek Ikromjon o'g'li</i>	
Jismoniy tarbiya darslarida pedagogik texnologiyalardan foydalanishning samaradorligi	378
<i>Axmedjanov Shuhrat Boltayevich</i>	
Og'zaki nutqni baholash va rivojlantirish omillari va nutqiy vaziyatlar	381
<i>G'aybulloyeva Feruza Bobir qizi</i>	
Hayotiy vaziyatlar asosida matematik tasavvurlarni shakllantirish	384
<i>Raimberdiyeva Sh. N., Ismoilova M. M.</i>	

The Role of Word Formation Processes in Enriching the Vocabulary of the English Language	387
<i>Qoldigiz Mirzayeva</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning psixologik rivojlanishini psixodiagnostika qilishning nazariy va amaliy asoslari	391
<i>Radjabova Dilnura Anvarbekovna</i>	
Maktabga tayyorlov yoshida aqliy tarbiyalashda didaktik o'yinlarning o'rni va ahamiyati.....	397
<i>Ziyodullayeva Ruxshona O'ral qizi, Ismoilov Bobur Tohirovich</i>	
O'quvchilarda tanqidiy fikrlash va axborotni saralash kompetensiyasini rivojlantirishning neyropedagogik mexanizmlari.....	401
<i>Xolmatova Saboxat Ilxomjon kizi</i>	
Akmeologik yondashuv asosida talabalarda konfliktologik kompetentlikni rivojlantirishni takomillashtirish ...	408
<i>Xoshimova Muazzamxon Zaynalobidinovna</i>	
Bo'lajak musiqa o'qituvchilarining dirijyorlik apparatini shakllantirishda qo'llaniladigan interfaol metodlarning ahamiyati.....	413
<i>Z. A. Nuraliyeva</i>	
3-sinf ona tili darsligidagi birikuvchanlikka doir mashqlar tahlili.....	417
<i>Safarov Firuz Sulaymonovich, Hamroyeva Zahro G'afforovna</i>	
Лингво-дидактические требования к организации дистанционного обучения иностранному языку: цифровизация, инклюзия и мировой опыт	420
<i>Азимова Ситора Рахимовна</i>	
Развитие альтруистической самоотверженности у подростков на основе прогрессии навыков позитивного мышления	429
<i>Ахрарова Шоира Батыровна</i>	
“Лишний человек” и трагическое осознание своей ненужности	433
<i>Мустафоева Холида Худжагелдиевна</i>	
Talaba-psixologning kasbiy muhim sifatlarini takomillashtirish amaliy ishga tayyorlik omili sifatida	438
<i>Nurimbetova Elmira Jumamuratovna</i>	
Texnologiya faniga sun'iy intellekt texnologiyalarini integratsiya qilishning pedagogik imkoniyatlari	441
<i>Abdufatayev Sherjaxon Abduazimovich, Yaminova Nargiza Nuriddinovna</i>	
Alisher Navoiy ijodiy merosida ustoz-shogird munosabatlarining aksiologik asoslari	444
<i>Abdullayeva Sabohat G'ayratullayevna</i>	
The Role of Artificial Intelligence in Enhancing English Language Teaching and Learning	448
<i>Asamatdinov Alim Baxtiyarovich, Ochilova Dilfuza Nematovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida monologik nutqni shakllantirishda savod o'rgatish, matn bilan ishlash va audiovizual vositalarning ahamiyati	451
<i>Ikromova Gulhida Axmadillo qizi, Axmadjonova Dilroz Abdulaxad qizi</i>	
Raqamlashtirish sharoitida talabalarda korrupsiyaga nisbatan intolerant madaniyatni rivojlantirishning pedagogik mexanizmlari.....	456
<i>Axmedova Dilnora Kobiljonovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida steam texnologiyasidan foydalanishning amaliy asoslari.....	460
<i>Boltayeva Nasiba Ilhom qizi</i>	
Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi.....	464
<i>Bozorova Nigora Sodiqjon qizi</i>	
Kontekstli yondashuv orqali bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining lisoniy-pragmatik kompetensiyasini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish	467
<i>Eshoqulova Kamola Ibroximovna</i>	
Eshitishida nuqsoni bo'lgan o'quvchilar muloqot ko'nikmalarini shakllantirish texnologiyalari	471
<i>Isoqjonova Dilfuzaxon Muxtorjon qizi</i>	
Talabalik davrida o'quv faoliyatidan qoniqqanlik va lokus nazorat o'rtasidagi o'zaro aloqadorlikning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari.....	474
<i>Jo'rayeva Iqbolxon Po'latovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida yo'l harakati xavfsizligi kompetensiyalarini rivojlantirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish metodikasi	479
<i>Jumayev Yunus Rashidovich</i>	

RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA TALABALARDA KORRUPSIYAGA NISBATAN INTOLERANT MADANIYATNI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK MEXANIZMLARI

Axmedova Dilmora Kobiljonovna

Navoiy davlat universiteti tayanch doktoranti

Annotatsiya: Mazkur maqolada raqamlashtirish sharoitida talabalarda korrupsiyaga nisbatan intolerant madaniyatni rivojlantirishning pedagogik mexanizmlari tahlil qilinadi. Ta'lim jarayoniga raqamli texnologiyalarni joriy etish, elektron ta'lim platformalaridan foydalanish, akademik halollik tamoyillarini mustahkamlash hamda korrupsiyaga qarshi qadriyatlarini shakllantirish masalalari yoritilgan. Shuningdek, talabalarning huquqiy ongi va fuqarolik mas'uliyatini oshirish orqali korrupsiyaning oldini olishga qaratilgan innovatsion yondashuvlar bayon etilgan.

Kalit so'zlar: raqamlashtirish, korrupsiya, intolerant madaniyat, pedagogik mexanizm, talaba, akademik halollik, raqamli ta'lim, huquqiy madaniyat.

Abstract: This article examines the pedagogical mechanisms for developing an anti-corruption culture among students in the context of digitalization. The study highlights the role of digital technologies, electronic learning platforms, academic integrity principles, and innovative educational approaches in fostering students' intolerance toward corruption. Special attention is paid to enhancing legal awareness, civic responsibility, and ethical values through digital educational environments. The article substantiates the importance of digital transformation in ensuring transparency, preventing corruption risks, and strengthening anti-corruption competencies among students.

Key words: digitalization, corruption, anti-corruption culture, intolerance to corruption, pedagogical mechanisms, academic integrity, digital education, legal awareness.

Аннотация: В данной статье рассматриваются педагогические механизмы формирования антикоррупционной культуры у студентов в условиях цифровизации. Освещается роль цифровых технологий, электронных образовательных платформ, принципов академической добросовестности и инновационных подходов в развитии нетерпимого отношения студентов к коррупции. Особое внимание уделяется повышению правовой грамотности, гражданской ответственности и нравственных ценностей обучающихся в цифровой образовательной среде. Обосновывается значимость цифровой трансформации образования для обеспечения прозрачности, предупреждения коррупционных рисков и формирования антикоррупционных компетенций студентов.

Ключевые слова: цифровизация, коррупция, антикоррупционная культура, нетерпимость к коррупции, педагогические механизмы, академическая добросовестность, цифровое образование, правовая грамотность.

KIRISH

Hozirgi kunda dunyoda kechayotgan raqamli transformatsiya jarayonlari ta'lim tizimiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Oliy ta'lim muassasalarida elektron ta'lim platformalari, masofaviy ta'lim tizimlari, sun'iy intellekt va raqamli boshqaruv texnologiyalarining joriy etilishi ta'lim jarayonining shaffofligi va samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, ushbu jarayon talabalarda korrupsiyaga nisbatan intolerant madaniyatni shakllantirish uchun yangi imkoniyatlarni yaratmoqda. Korrupsiyaga nisbatan intolerant madaniyat deganda shaxsning har qanday korrupsion holatlarni rad etishi, ularga nisbatan murosasiz munosabatda bo'lishi va halollik tamoyillariga amal qilishi tushuniladi. Bunday madaniyatni shakllantirishda ta'lim muassasalari muhim o'rin tutadi. Ayniqsa, raqamlashtirish sharoitida ta'lim jarayonining ochiqqligi va nazorat mexanizmlarining kuchayishi korrupsion xavflarning kamayishiga yordam beradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Korrupsiyaga qarshi madaniyatni shakllantirish va akademik halollikni rivojlantirish masalalari ko'plab xorijiy va mahalliy olimlar tomonidan tadqiq etilgan. Akademik halollik tamoyillarining ta'lim sifati va talaba shaxsini shakllantirishdagi ahamiyati bo'yicha D. McCabe, T. Bretag va S. Whitley ilmiy izlanishlar olib borgan. Ularning tadqiqotlarida halollik, mas'uliyat va shaffoflik ta'lim tizimining muhim qadriyatlar sifatida e'tirof etilgan.

Korrupsiyaga qarshi ta'limning nazariy asoslari hamda yoshlarning huquqiy ongini rivojlantirish masalalari M. Johnston va R. Klitgaard ishlarida yoritilgan. Ushbu olimlar korrupsiyaning oldini olishda ta'lim, ochiqlik va jamoatchilik nazoratining muhim o'rin tutishini ta'kidlaydilar.

Raqamlashtirishning ta'lim tizimiga ta'siri va elektron ta'lim muhitining shaffoflikni ta'minlashdagi roli N. Selwyn, G. Siemens hamda T. Anderson tadqiqotlarida tahlil qilingan. Ularning fikricha, raqamli texnologiyalar inson omilini kamaytirish, baholash jarayonini xolis tashkil etish va akademik halollikni mustahkamlashga xizmat qiladi. Mazkur tadqiqot ushbu ilmiy qarashlar asosida raqamlashtirish sharoitida talabalarda korrupsiyaga nisbatan intolerant madaniyatni rivojlantirishning pedagogik mexanizmlarini yoritishga qaratilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda talabalarda korrupsiyaga nisbatan intolerant madaniyatni rivojlantirishning pedagogik mexanizmlarini o'rganishga qaratilgan nazariy va empirik metodlardan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida pedagogik, psixologik hamda huquqiy adabiyotlar tahlil qilindi, korrupsiyaga qarshi ta'lim va raqamlashtirishga oid ilmiy manbalar o'rganildi. Shuningdek, kuzatish, so'rovnoma, suhbat va qiyosiy tahlil metodlari orqali talabalarning korrupsiyaga munosabati hamda raqamli ta'lim vositalarining ta'siri aniqlandi. Olingan ma'lumotlar tahlil va umumlashtirish metodlari yordamida intolerant madaniyatni rivojlantirishning samarali pedagogik mexanizmlari ishlab chiqilib, ilmiy xulosalar shakllantirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Natijada raqamlashtirish sharoitida talabalarda korrupsiyaga nisbatan intolerant madaniyatni rivojlantirishning samarali pedagogik mexanizmlari aniqlandi.

Raqamli ta'lim muhitida talabalarning bilimni baholashning avtomatlashtirilgan tizimlari qo'llanilishi inson omili ta'sirini kamaytiradi. Elektron jurnal, onlayn test tizimlari va masofaviy ta'lim platformalari baholash jarayonining adolatli va shaffof bo'lishini ta'minlaydi. Natijada talabalar bilim olishda halol mehnat qilish zarurligini anglay boshlaydilar.

Talabalarda korrupsiyaga qarshi ongni shakllantirishda akademik halollik tamoyillari muhim ahamiyatga ega. Akademik halollik – bu ta'lim jarayonida rostgo'ylik, adolatlilik, mas'uliyat va hurmat kabi qadriyatlarga amal qilishdir. Plagiatga qarshi dasturlar, elektron nazorat tizimlari va raqamli monitoring vositalari talabalarning mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi hamda noqonuniy yo'llar bilan natijaga erishish holatlarining oldini oladi.

Raqamlashtirish sharoitida korrupsiyaga qarshi ta'limni tashkil etishning samarali usullaridan biri interaktiv pedagogik texnologiyalarni qo'llashdir. Onlayn seminarlar, vebinarlar, virtual munozaralar va keys-stadi metodlari talabalarning korrupsiyaning salbiy oqibatlari haqidagi bilimlarini boyitadi. Bunday mashg'ulotlar yoshlarning tanqidiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirib, ularni korrupsiyaga qarshi faol fuqarolik pozitsiyasini egalashga undaydi.

Shuningdek, raqamli texnologiyalar yordamida davlat boshqaruvi tizimida amalga oshirilayotgan ochiqlik va shaffoflik siyosatini talabalarga tushuntirish muhim hisoblanadi. Elektron hukumat, ochiq ma'lumotlar portalari va onlayn davlat xizmatlari korrupsiyaning oldini olishning zamonaviy vositalari sifatida talabalarga tanishtirilishi kerak. Bu esa ularda qonunlarga hurmat va fuqarolik mas'uliyatini kuchaytiradi.

Bugungi kunda sun'iy intellekt texnologiyalari ham ta'lim tizimida keng qo'llanilmoqda. Ushbu texnologiyalar talabalarning bilim darajasini tahlil qilish, akademik halollikni nazorat qilish va korrupsiyaga oid qarashlarini o'rganishda samarali vosita bo'lib xizmat qilishi mumkin. Bu esa korrupsiyaga nisbatan murosasiz munosabatni shakllantirishning yangi pedagogik imkoniyatlarini yaratadi.

Shunday qilib, raqamlashtirish sharoitida talabalarda korrupsiyaga nisbatan intolerant madaniyatni rivojlantirish pedagogik, huquqiy va ma'naviy-ma'rifiy faoliyatning uzviy integratsiyasini talab etadi. Raqamli texnologiyalar asosida tashkil etilgan shaffof ta'lim muhiti yoshlarning halollik, adolat va mas'uliyat kabi qadriyatlarga sodiqligini mustahkamlashga xizmat qiladi. Bu esa kelajakda korrupsiyaga qarshi kurashishda faol ishtirok etadigan, yuksak ma'naviyatli va raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlashning muhim omili hisoblanadi.

Talabalarda korrupsiyaga nisbatan intolerant madaniyatni shakllantirish avvalo ularning huquqiy savodxonligi, ma'naviy qadriyatlari va fuqarolik pozitsiyasini rivojlantirish bilan bog'liq. Raqamlashtirish jarayoni esa ushbu maqsadlarni amalga oshirish uchun yangi imkoniyatlarni yaratadi.

Pedagogik mexanizmlarning *birinchi yo'nalishi* - raqamli ta'lim platformalaridan samarali foydalanish hisoblanadi. Elektron jurnal, elektron baholash tizimi va masofaviy ta'lim platformalari baholash jarayonining ochiqligi va adolatligini ta'minlaydi. Natijada talabalarda halollik va mas'uliyat hissi kuchayadi.

Ikkinchi yo'nalish - akademik halollik tamoyillarini shakllantirishdir. Plagiatga qarshi dasturlar, onlayn test tizimlari va elektron monitoring vositalari talabalarning mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi hamda noqonuniy yo'llar bilan natijaga erishish holatlarining oldini oladi.

Uchinchi yo'nalish - interaktiv va innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llashdir. Keys-stadi, debat, vebinar va onlayn forumlar orqali korrupsiyaning salbiy oqibatlarini haqida talabalarning tanqidiy fikrlashi rivojlantiriladi.

To'rtinchi yo'nalish - raqamli fuqarolik kompetensiyalarini rivojlantirish hisoblanadi. Talabalar davlat xizmatlarining elektron shakllari, ochiq ma'lumotlar bazalari va raqamli boshqaruv tizimlari bilan tanishtirilishi korrupsiyaga qarshi ongli munosabatni shakllantiradi.

Shuningdek, sun'iy intellekt va raqamli analitika vositalaridan foydalanish orqali talabalarning korrupsiyaga oid bilimlari va munosabatlarini muntazam monitoring qilish imkoniyati yaratiladi.

2026-yil holatiga ko'ra, O'zbekistonda korrupsiya muammosi hali ham dolzarb bo'lib qolmoqda, lekin so'nggi yillarda unga qarshi kurashish bo'yicha muayyan islohotlar amalga oshirilmoqda. Asosiy ko'rsatkichlardan biri - Transparency Internationalning Korrupsiyani qabul qilish indeksi (CPI). 2025-yil natijalari (2026-yil fevralida e'lon qilingan) bo'yicha O'zbekiston 100 balldan 31 ball olib, 182 davlat orasida 124-o'rinni egalladi. Bu 2024-yilga nisbatan 1 ball pasayish va reytingda biroz orqaga siljishni anglatadi. Shu bilan birga, uzoq muddatli tendensiyada O'zbekistonning natijalari 2013-yildagi 17 balldan 2023-yilda 33 ballgacha yaxshilangani qayd etilgan. Mutaxassislar buni korrupsiyaga qarshi agentlik tashkil etilishi, qonunchilikning takomillashuvi va davlat boshqaruvida shaffoflikni oshirishga qaratilgan choralar bilan bog'laydi.

Bugungi kunda korrupsiya bilan bog'liq muammolar ko'proq:

- davlat xaridlari;
- qurilish va yer ajratish;
- ayrim mahalliy boshqaruv organlari;
- nazorat va ruxsat berish tizimlarida uchrashi qayd etiladi.

Umuman olganda, 2026-yilda O'zbekistonda korrupsiyani avvalgiga nisbatan kamaytirishga qaratilgan tizimli ishlar olib borilayotgan bo'lsa-da, xalqaro reytinglar mamlakat hali ham korrupsiyaga qarshi kurashda jiddiy vazifalar oldida turganini ko'rsatmoqda.

2025-2026-yillarda O'zbekistonda korrupsiyaga qarshi kurashish va ta'lim tizimini raqamlashtirish bo'yicha qator muhim islohotlar amalga oshirilmoqda.

Birinchidan, oliy ta'lim muassasalarida baholash, o'quv jarayonini boshqarish va talabalar bilan ishlashning elektron tizimlari keng joriy etilmoqda. Bu esa inson omilini kamaytirib, ta'lim jarayonining shaffofligini oshirishga xizmat qilmoqda. 2026-yil uchun oliy ta'lim tizimida raqamlashtirishni yanada jadallashtirish vazifalari belgilangan.

Ikkinchidan, 2026-yilda Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan oliy ta'lim muassasalaridagi korrupsiyaga qarshi ichki nazorat bo'linmalari rahbarlari uchun maxsus seminarlar tashkil etildi. Unda korrupsiyaning oldini olish, shaffoflikni kuchaytirish va zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish masalalari muhokama qilindi.

Uchinchidan, talabalar orasida akademik halollik madaniyatini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri talabalarga murojaat qilib, akademik halollik tamoyillariga qat'iy rioya qilish zarurligini ta'kidlaydi. Bu esa korrupsiyaga nisbatan murosasiz munosabatni shakllantirishga xizmat qiladi.

To'rtinchidan, O'zbekistonda korrupsiyaga qarshi bilimlarni uzluksiz oshirish maqsadida "Virtual korrupsiyaga qarshi kurash akademiyasi" elektron platformasi joriy etildi. Mazkur platforma yoshlar va talabalarda korrupsiyaga qarshi huquqiy immunitetni shakllantirishga xizmat qilmoqda.

Beshinchidan, ko'plab oliy ta'lim muassasalarida "Talabalar huquqlari va imkoniyatlari", "Ta'lim tizimida korrupsiyaga qarshi kurash" mavzularida ochiq muloqotlar, davra suhbatlari va targ'ibot tadbirlari muntazam o'tkazilmoqda. Talabalarga korrupsion holatlar haqida anonim murojaat qilish imkoniyatlari ham yaratilgan.

Shunday qilib, O'zbekistonda ta'lim tizimini raqamlashtirish, akademik halollikni mustahkamlash va korrupsiyaga qarshi madaniyatni rivojlantirish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar talabalarda korrupsiyaga nisbatan intolerant madaniyatni shakllantirishning muhim omili bo'lib xizmat qilmoqda.

XULOSA VA TAKLIFLAR

1. Oliy ta'lim muassasalarida "Korrupsiyaga qarshi madaniyat" nomli maxsus elektron kurslarni joriy etish.
2. Akademik halollik kodeksini barcha talabalar uchun majburiy o'quv moduli sifatida o'qitish.
3. Raqamli ta'lim platformalarida korrupsiyaga qarshi interaktiv treninglar tashkil etish.
4. Talabalar o'rtasida onlayn tanlovlar va loyihalar orqali korrupsiyaga qarshi targ'ibotni kuchaytirish.
5. Baholash tizimlarida inson omilini kamaytiruvchi avtomatlashtirilgan mexanizmlarni kengaytirish.
6. Sun'iy intellekt asosida akademik halollik monitoringini yo'lga qo'yish.

Raqamlashtirish sharoitida talabalarda korrupsiyaga nisbatan intolerant madaniyatni rivojlantirish ta'lim tizimining muhim vazifalaridan biridir. Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonining shaffofligini oshirish, akademik halollikni mustahkamlash va korrupsion xavflarni kamaytirishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi. Pedagogik mexanizmlarni takomillashtirish orqali talabalarning huquqiy madaniyati, fuqarolik mas'uliyati va korrupsiyaga qarshi murosasiz munosabatini shakllantirish mumkin. Bu esa kelajakda halol, mas'uliyatli va raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. E.G. G'oziyev. Umumiy psixologiya. - Toshkent: O'qituvchi, 2010.
2. Z.T. Nishonova, Alimuhamedov A. Shaxs va jamiyat psixologiyasi. - Toshkent, 2017.
3. O'zbekiston Respublikasining "Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida"gi Qonuni. - Toshkent, 2017.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining korrupsiyaga qarshi kurashishga oid farmon va qarorlari.
5. Pedagogika nazariyasi va tarixi. - Toshkent: Fan, 2021.
6. Raqamli ta'lim texnologiyalari va ularni ta'lim jarayoniga joriy etish metodikasi. Toshkent, 2023.
7. Akademik halollik va korrupsiyaga qarshi ta'lim bo'yicha metodik tavsiyalar. Toshkent, 2024.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
  - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
  - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
  - 13.00.03 Maxsus pedagogika
  - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
  - 13.00.07 Ta'limda menejment
  - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
  - 07.00.00 Tarix fanlari
  - 19.00.00 Psixologiya fanlari
  - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
  - 02.00.00 Kimyo fanlari
  - 03.00.00 Biologiya fanlari
  - 09.00.00 Falsafa fanlari
  - 10.00.00 Filologiya fanlari
  - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №6(3)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.